

Gedenkboek AMSTERDAM

Mag ik even een dringende oproep doen hooren aan al onze medewerkers in Amsterdam? Natuurlijk is er bij U allen een levendige belangstelling voor het document, waarin onze strijd en zege, maar ook onze offers en moeiten zullen worden vastgelegd. Gespannen zien we reeds nu uit naar het moment, dat we uit onze schat van herinneringen en ervaringen een bloemlezing voor ons zullen zien. Daarvoor is ons aller medewerking echter onmisbaar. Een beperkt aantal bladzijden uit het landelijk „Gedenkboek” zal voor Amsterdam beschikbaar zijn en men heeft mij verzocht de verzorging van dit gedeelte op mij te willen nemen. Zoudt U zoo vriendelijk willen zijn gegevens, die voor dit doel van belang kunnen zijn, aan mij toe te zenden? Ik denk hier aan persoonlijke herinneringen, vooral uit de vroegste periode, aardige anecdotes, foto's van gevallen medewerkers, interessante snapshots uit ons werk e.d. Snuffelt U eens in Uw archief en stelt U het a.u.b. niet te lang uit. Laten we met elkaar ons best doen de hoofdstad des lands, die in het verzetswerk met eere genoemd mag worden, ook in ons „Gedenkboek” een goed figuur te doen slaan. Inzendingen gaarne vóór 1 September aan

J. A. VAN BENNEKOM,
(van Barneveld)
Admiralengracht 279 I W.

Varia

Het C.B. verzoekt met grote spoed opgave van Duitse militairen, die in de bezettingstijd actief illegaal werk hebben gedaan. Verzoekt wordt een klein rapport betr. het verrichte illegale werk, voorts naam, geboortedatum, plaats of huidige verblijfplaats, hetzij Duitsland, hetzij Nederland aan het C.B. op te zenden.

Voor deze categorie van personen is een mogelijkheid van invrijheidstelling of toestemming om in Nederland te verblijven.

Help ze aan werk!!!

Illegaal werker, oud 24 jaar, diploma Mulo B en 5-jarige H.B.S. B. Was 2 jaar ondergedoken. Zoekt werk. Liefst in omgeving Arnhem. Heeft eenige kantoor-ervaringen. Brieven onder nr. 22 van dit blad.

24-jarige broodbakker (onderduiker) in bezit vak- en middenstandsdipl. zoekt plaatsing. Brieven onder nr. 23 van dit blad.

Jongeman, 20 jaar, Mulo A, Mercurius dipl. boekhouden, Merc. dipl. Engelsche handelscorr., 6 jaar practijk (electr. motorenfabr., raad van arbeid, boterfabriek), L.O.- en Trouw werker, sedert April j.l. B.S.-lid, zoekt verantwoordelijk werk, liefst Geld. of Overijsel. Br. onder nr. 24 van dit blad.

Jongeman, 22 jaar, 2 jaar L.O.- en K.P.-er, zoekt werk als bankwerker, zodat hij zijn studie voor leeraar A.B.S. kan voltooien. Br. onder nr. 25 van dit blad.

Jur. stud., 31 jaar, volledig staatsexamen A (1941), moderne talen vlot sprekend, 10 dienstjaren als gem. ambtenaar (ontslagen op eigen verzoek midden 1943), diploma gem. administratie, mede-oprichter OD ('40), medewerker L.O., K.P., spionagedienst, t.a.v. confiscering bezittingen door SD geruineerd (1945), ex PC der BS., gehuwd, beste referenties, zoekt een behoorlijke verantwoordelijke wekking. Br. onder nr. 26 v. d. blad.

Oud-illegaal werker, 37 jr, jachttopziener, zoekt een werkkring. Brieven onder nr. 27 van dit blad.

„Vreemde eend in de bijt”

Generaal Hackert, commandant
luchtlandingstroepen te Arnhem
in een L.O.-huis.

Als L.O.-man kreeg je vogels van diverse pluimage, alle rangen en godsdiensten plachten vertegenwoordigd te zijn. Bij de klanten waren er sommigen waar je veel gezeur mee had, anderen gaven zo'n voldoening dat je met nieuwe animo verder ging.

Mijn mooiste geval was een generaal van de parachute-troepen die in September 1944 op de Veluwe daalde. Begin October kwam hij als onderduiker bij mijn tantes waar ook ik in huis was. Daar is hij, behoudens een kleine onderbreking, tot eind Jan. 1945 gebleven, toen hij eindelijk de kans kreeg om te „crossen” en de geallieerde linies weer te bereiken.

Op z'n p.b. hadden we de naam: „Jan van Dalen” ingevuld wat ons toepasselijk leek in verband met z'n luchtlanding. Meneer van Dalen was doodziek toen hij arriveerde maar gelukkig genazen zijn wonden spoedig. Later, toen hij practisch beter was, kon er nog meer afwisseling in de dagelijkse bezigheden zijn maar ook toen hij de hele dag op bed lag verveelde hij zich niet. We bleken n.l. allebei dol op schaken te zijn; dat was dus een prettig middel om de tijd door te komen. Verder gaven we een tijdje in ons dorp, omdat „Trouw”, „het Parool” enz. toen niet meer kwamen, een weekblad uit, „Pro Patria” genaamd. En hij verzorgde daarin het militair overzicht. Helaas moesten we constateren dat er van z'n profetieën nooit veel uitgekomen is, alleen heeft hij voorbeeldig voorspeld dat we, bij een verdere bevrijding van ons land, de eerste aanval niet ten Westen maar ten Zuiden van Arnhem, over de Rijn, moesten verwachten.

Ook werd er natuurlijk heel wat afgeboomd. Hij studeerde ijverig Hollands terwijl wij het beetje Engels opfristen dat we ons nog herinnerden. Het ging in het begin erg gebrekkig, nooit „correct”, maar begrijpen deden we elkaar altijd. Meneer van Dalen was te beleefd om te lachen als je iets verkeerd zei, afgezien van een enkele keer dat het werkelijk te bont was. Zo zei ik een keer: „ik hoop dat Uw lichaam gauw weer in orde is” en gebruikte i.p.v. „body” het woord „corpse” wat niet „lichaam” maar „lijk” betekent. Toen kon ik aan z'n gezicht zien dat er „something rotten” was!

Hij had veel interesse voor onze ondergrondse organisaties en liet zich haarfijn uitleggen wat de L.O., het N.S.F., N.C., de O.D. en de N.B.S. deden. Wij vroegen hem over het Jodenprobleem (hij was jarenlang in Palestina geweest), Rusland, verhouding Engeland—Amerika, Montgomery, Eisenhower, Cromwell enz. Over Cromwell vroegen we al gauw, we wilden zodoende aan de weet komen hoe zijn overtuiging was. Hij vertelde: „ofschoon mijn voorouders tegen Cromwell vochten beschouw ik hem als een groot man, die veel voor Engeland gedaan heeft. Hij vocht tegen drie dingen: één staatskerk, absolute macht van de regeerder, en een staand leger. Maar toen hijzelf de macht had probeerde hij ze alle drie in te voeren”.

Over zijn overtuiging waren we dus nog niet heel veel wijzer geworden. Tot onze vreugde bleek hij een andere keer een overtuigd Christen te zijn.

In het begin sliep hij slecht. Twee huizen bij ons vandaan zaten Moffen. Van henzelf hadden we geen last, maar ze hadden honden die af en toe een hele nacht door bleven blaffen. M'n tante is toen naar de Moffen toegestapt en heeft ze vriendelijk gevraagd die honden koest te houden, omdat we een zieke in huis hadden. En ze deden het ook! Diezelfde Moffen mestten twee ganzen voor de Kerst. Meneer had ontzaglijke zin om die ganzen te organiseren, maar dat was ons gezien de omstandigheden, toch te pittig.

Op 5 November was hij jarig. Ter zijner ere hebben we toen „Abide with me” (Blijf bij mij, Heer) gespeeld. Hij had ons n.l. verteld dat een deel van zijn soldaten dat altijd speelde na het „God save the king”. Het was oorspronkelijk een opgelegde straf, omdat het regiment in kwestie anno 1700 zoveel, in Spanje een keer een klooster geplunderd had!

Naarmate hij genas werd het probleem „training” van steeds meer belang. Hij belastte zich met het zagen en hakken van brandhout (daar kwam ik zodoende gemakkelijk af!) en ook gingen we wandelen, eerst maar drie minuten, later langer, op het laatst een uur per dag. Dat deden we alleen bij donker want het krioelde van Moffen in allerlei soort en 's avonds controleerden ze niet. Als we wandelden was hij er fel op om Moffenaankondigingen van de bomen te scheuren. Hielden ze een razzia dan ging hij naar bed. Hij was n.l. volgens zijn ausweis longpatiënt. Gelukkig is ons huis nooit doorzocht. Wel kregen we een keer Moffen in ons huis om kleding te vorderen, twee stuks. Maar alle beschikbare dames gingen in de gang al om ze heen staan en vertelden al wenende dat we helemaal niets bezaten. Misschien zouden die Moffen in de strijd dapper zijn geweest, maar tegen al die vrouwenstranen konden ze niet op, en ze vertrokken dan ook gauw, zonder iets meegenomen of iets onderzocht te hebben. Onze gast had het hele spektakel van bovenaf met belangstelling gevolgd. Wat hebben we er later om gelachen.

Aan tafel scholden we een keer op het Engels metrieke stelsel. Hij beweerde toen te hopen, dat Hitler de oorlog maar zou winnen, want die zou dan wel eenheid brengen in al die gekke gewichten en maten.

De generaal was altijd opgewekt en spraakzaam. Alleen gedurende een enkele periode was hij stil, n.l. als er een plan gewest was om hem, door de Duitse linies heen, naar de „overkant” te brengen. Want hij verlangde er ontzettend naar om weer te kunnen meevechten in de eerste plaats, en ook natuurlijk om zijn gezin weer te zien. Maar eerst kwam er steeds bij al die plannen op een of andere manier een kink in de kabel, en ofschoon we langzamerhand wel leerden onze verwachtingen niet te hoog te stellen, was toch altijd de teleurstelling groot als het opeens voor de zoveelste keer afgelast werd.

Achttien doden

Een cel is maar twee meter lang en nauw twee meter breed, wel kleiner nog is het stuk grond dat ik nu nog niet weet, maar waar ik naamloos rusten zal, mijn makkers bovendien wij waren achttien in getal, geen zal den avond zien.

O lieflijkheid van lucht en land van Hollands vrije kust — ééns door den vijand overmand, vond ik geen uur meer rust, wat kan een man, oprecht en trouw, nog doen in zulk een tijd? Hij kust zijn kind, hij kust zijn vrouw en strijd den ijd'len strijd.

Ik wist de taak die ik begon een taak van moeiten zwaar, maar 't hart dat het niet laten kon schuwte nimmer het gevaar; het weet hoe eenmaal in dit land de vrijheid werd geëerd, voordat een vloek'bre schennershand het anders heeft begeerd,

voordat die eeden breekt en bralt het misselijk stuk bestond en Hollands landen binnenvalt en brandschat zijnen grond, voordat die aanspraak maakt op eer en zulk germaansch gerief, een land dwong onder zijn beheer en plunderde als een dief.

De rattenvanger van Berlijn pijpt nu zijn melodie; zoo waar als ik straks dood zal zijn, de liefste niet meer zie en niet meer breken zal het brood noch slapen mag met haar — verwerp alwat hij biedt of bood, de sluwe vogelaar.

Gedenkt, die deze woorden leest, mijn makkers in den nood en die hen nastaan 't allermeest in hunnen rampspoed groot, zoals ook wij hebben gedacht aan eigen land en volk, er komt een dag na elke nacht, voorbij trekt ied're wolk.

Ik zie hoe 't eerste morgenlicht door 't hooge venster draalt — mijn God, maak mij het sterven licht, en zoo ik heb gefaald, gelijk een elk wel falen kan, schenk mij dan Uw genâ, opdat ik heenga als een man als ik voor de loopen sta.

JAN CAMPERT.

Mijn dochtertje weet het

Mijn dochtertje van drie jaar heeft de Mededelingen te pakken gekregen. Met haar grote blauwe ogen kijkt ze naar het portret van Henk Dienske.

— Is dat een oom, (alle onderduikers noemde ze oom) moeder?

— Ja Kiet, dat is een oom.

Half ben ik bij mijn antwoord, want er moet nog van alles gedaan. En dan moet ik nog eens, voor de hoeveelste keer, opbellen of er eindelijk, eindelijk een woning voor ons

is, en de nieuwe bonkaarten moeten ook gehaald, en.....

Een klein handje wordt op mijn arm gelegd.

— Waar woont die oom?

— Die oom heeft in Vught gewoond, Kiet, en nu woont hij in de hemel.

— Waarom is die oom naar de hemel gegaan, moeder?

Dan neem ik haar even op mijn schoot, en vertel haar, dat de Duitsers dien oom „gepikt“ hebben.

— Net als vader, zegt ze, maar waarom is die oom niet teruggekomen?

— Ik weet het niet, ik denk dat die oom de reis naar huis niet meer maken kon, want hij was erg moe en heeft van de Duitsers veel te weinig boterhammen gehad, en toen zei de Here Jezus: kom maar bij mij, dan zal ik maken, dat je niet meer moe bent en geen pijn meer hebt en.....

Twee blauwe ogen zien me aan.

— Kon die oom dan wel in de lucht komen, heeft de Here Jezus een vliegtuig?

— Nee Kiet, maar de Here Jezus stuurt zijn engelen, en die hebben die oom gedragen.

— O. Teverdengesteld laat ze zich van mijn schoot afglijden om weer te gaan spelen. Ik ga aan mijn werk, maar als ik, na een paar teleurstellingen door de telefoon en een langdurig verhaal van een medebewoonster weer mijn eigen hokje binnenkom, zie ik haar met het Mededelingenblad voor de boks zitten. Haar kleine broertje staat aandachtig toe te kijken. Ik wil weten, wat ze van mijn verhaal onthouden heeft.

Haar vingertje glijdt bijna eerbiedig over het portret.

— Kijk eens Oertje, die oom, die heeft de Here Jezus gezien en de engelen hebben hem gedraagt toen hij erg moe was en auwbuik had en toen heeft de Here Jezus hem beter gemaakt bij de engelen. En in de hemel, daar kunnen die stoute Duitsers niet komen.

Sjoerd knikt aandachtig. Zachtjes wordt een klein handje over het portret gelegd, dan loopt ze weg, ze mag mee naar de keuken.

Maar zij weet het: niet de Duitsers en niet de concentratiekampen, maar God en zijn engelen zijn de metgezellen van onze gevallen kameraden.

JO VAN DORP-YPMA.

MEDEDEELINGEN WERKBOEKJES

Zoals reeds op de Topvergadering in Utrecht op 16—17 Juli j.l. kort is besproken, heeft de Prov. L.O.-raad Groningen in zeer nauwe samenwerking met het N.V.H., door haar afdeling Arbeidsbemiddeling getracht, de opgedoken onderduikers en oud-illegale werkers, die thans nog niet geslaagd zijn in het vinden van een passende werkkring, te helpen den moeilijken overgangstijd tusschen de radicale afbraak van ons bedrijfsleven door het Nazi-regiem, en het herstel daarvan door het Nederlandsche volk te overbruggen, door het verstrekken van een werkboekje.

Om onze jongens, die jaren soms waren ondergedoken, of geheel zich gaven aan het verzet op het ondergrondse front, weer terug te brengen in het normale productie-apparaat, is onder meer noodig hen te gewennen aan geregelden arbeid. We moeten ons wel rekenschap geven van de psychische instelling, die deze menschen hebben tegenover den toestand van nu. De teleurstelling, die zij ondervonden na de bevrijding, waar zij en eerlijk gezegd wij allen, ons zooveel van hadden voorgesteld, kan hen brengen tot een houding van afzijdigheid tegenover den titanearbeid, die nu op de verzwakte

Eén keer scheen de zaak wel voor elkaar te komen. In de nacht van 26 op 27 Dec. zou de generaal, begeleid door een Hollander die de weg uitstekend kende, via een zorgvuldig uitgekozen route naar de Rijn gaan waar een Engelse patrouille hem zou komen halen. Alles leek in orde. De dag tevoren kwamen enkele ingewijden afscheid van „meneer van Dalen“ nemen, verschillende zaken werden geregeld, alles wat voor de reis nodig was werd ingepakt, we hadden een extra goede maaltijd (vooral toen een teken dat er iets bijzonders te gebeuren stond). Kortom, we voelden ons allen meer of minder in een plechtige stemming. Helaas, op het allerlaatste nippertje kwam er bericht van de overkant dat de patrouille niet uitgezonden kon worden, en de tocht ging weer niet door.

Toen de directe weg van de Veluwe naar Engeland versperd bleek, werden er plannen beraamd om het langs een omweg te proberen. In Gorkum en omgeving werkte voor de L.O., nadat m'n broer daar gepakt was, als zijn opvolger een vriend van me, met wien ik tot September 1944 steeds contact had behouden. Eind Januari ging ik hem opzoeken. De Lek mocht je van de Moffen niet over, maar er was wel een clandestien roei-bootje te charteren. Tot m'n vreugde bleek er een uitstekende route naar de overkant te bestaan, en de mensen met wie m'n vriend me in contact bracht verklaarden zich bereid om de generaal en nog twee andere officieren op een afgesproken datum te „crossen“. Ook bleek een Engelsman met een geheime zender ter beschikking, die voor het contact met de overkant zou zorgen. Hij was een gewezen parachutist, en laaide van enthousiasme toen hij hoorde om wien het ging.

Zo kon ik met prachtige gegevens teruggaan, om de noodzakelijke toestemming voor het plan te verkrijgen van de Engelse agent die voor al dit soort ondernemingen verantwoordelijk was. Gelukkig ging hij met het plan accoord.

De tocht van de Veluwe naar Zuid-Holland zou in twee etappes, per fiets, gemaakt worden. Meneer van Dalen's wonden waren zo goed als genezen. Er was gezorgd voor een goed p.b., en als je hem zo zag in de kleren die hij zou dragen zou je hem eerder voor een Gestapo-spion houden dan voor een Engels generaal. Omdat hij geen vlot Hollands sprak was hij uitgerust met een „Slecht-Horend“ speldje en bij oefening bleek hij schitterend in staat de gelaatsuitdrukking van een hardhorende te produceren. Bij conrôle onderweg zou ik het woord wel doen, was afgesproken.

's Morgens startten we om te proberen die dag Doorn te bereiken. Er lag een pak sneeuw en we hadden een sneeuwstorm te doorworstelen. Maar dientengevolge misschien ontmoetten we geen mof die zich voor passerenden interesseerde en dat was een belangrijk winstpunt. Halverwege rustten we bij een vriend van me die op een boerderij als évacué was. De familie daar was niet bijster heldhaftig, dus hen werd niets verteld. Later hebben ze opgemerkt: „die ene was een dooie, hij zei er geen eentje en zag er onnozel uit“!

Na een verdere moeizame strijd met de sneeuw bereikten we 's middags de voorlopige plaats van bestemming, in Doorn. Daar ontmoette meneer van Dalen de 2 andere klanten voor de „crossing“, een colonel en een captain, beiden goede kennissen van hem. Ze hadden elkander natuurlijk veel te vertellen over hun belevenissen als onderduikers in Holland. De familie waar we logeerden was zo overvoerd met onderduikers dat een deel van de gasten, waaronder ik, in een paar bakfietsen sliep. Dat gaat uitstekend, ik kan het iedereen aanbevelen.

Van Doorn naar Zuid-Holland zou, om niet teveel aandacht te trekken, in twee groepen gereisd worden. Eerst vertrokken de colonel en de captain met hun begeleiders, een paar uur later volgden de generaal en ik. Een koerierster, Elsa, ging ter wille van de veiligheid met de bagage een eindje voor ons uit. Ze vond het prachtig zo'n tocht met een generaal te maken, maar ze was diep teleurgesteld toen ze hoorde, dat de bagage alleen een uniform enz. inhield: ze had het mooier gevonden met springstoffen of zoiets te slepen!

Het weer was omgeslagen, het was prachtig, en de sneeuw was fantastisch gauw gesmolten. In een bekend Engels humoristisch boek is „doctor Strabysmus, professor aan de Utrechtse universiteit“, een beroemd wonderdoener die alle mensen van hun kwalen afhelpt. Tot grote vreugde van den generaal reden we over den autoweg, vlak ten Zuiden van Utrecht. Op een punt waar je de stad met de Dom prachtig zag liggen, stapten we af. Hij zette een moment zijn heed af, „ter ere van dien weldoener der mensheid“, en was er trots op nu aan al zijn Engelse kennissen te kunnen vertellen, dat hij de stad van doctor Strabysmus had gezien.

In de buurt van Jutfaas wist ik even niet waar hij gebleven was, toen ik opeens zag dat hij zich liet voorttrekken door een wagen met Moffen erop. Later vertelde hij dat ze vriendelijk „Gutenmorgen“ hadden gewent.

Toen het etenstijd werd stopten we bij een klein café'tje, om ons brood op te eten. Er zat daar ook een „landgenoot“ in Duitse dienst, geen kwade kerel overigens. Ik ruilde een stuk roggebrood van ons voor een stuk kuchen van hem. De kerel was waarschijnlijk niet gewend dat burgers zich met hem bemoeiden en hij was dan ook beslist voorkomend. Toen hij vertrok wenste hij ons „goeie reis, en wel thuis“.

Het bleek moeilijk geworden om de Lek over te komen omdat er zoveel door de moffen daarbij betrapt waren. Eindelijk vonden we een schipper, die ons voor goede woorden en wat tabak wilde overzetten. Zo konden we in de namiddag de boerderij bereiken waar m'n vriend zat. Ook de anderen bleken daar onderwijl aangeland. Van te voren had ik meneer van Dalen verteld: „m'n vriend pleegt het nooit met iemand eens te zijn maar kettert overal keihard tegenin“. Tot m'n vreugde verloochende hij z'n aard niet en was in geen enkel opzicht „bedeesd“. Zoals ik verwacht had bleken ze dan ook uitstekend met elkaar overweg te kunnen. Een paar dagen te voren had de generaal de gelofte gedaan geen sigaretten te zullen roken voordat hij aan de overkant was. Maar sigaren bleken er niet onder te vallen! Dank zij de medewerking van de goede geest kon zodoende op het laatst nog reclame gemaakt worden voor een Nederlands fabriek.

De tocht in de boot heeft een paar uur langer geduurd dan normaal tengevolge van pech met de motor. De generaal en de colonel kwamen eindelijk doodmoe in Brabant aan. De captain strandde, maar ook hij heeft, bij een volgende paging, de behouden haven bereikt.

Toen „meneer van Dalen“ ons kort na de bevrijding een bezoek bracht prijkte, boven z'n onderscheidingstekens, fier het rood-witte SH-speldje.

J. S.

schouders van het Nederlandsche volk rust. En die houding mag niemand hebben, wel in het minst wij, de onderduikers en illegale werkers, die in den bezettingstijd niets ontzagen, hun goed niet en hun bloed niet, om ons Nederlandsche volk vrij te maken van het slavenjuk.

Dat moeten ze gaan inzien. O zeker, het is heel beroerd als je je ambities niet kunt volgen, als je nog niet dien kant op kunt waar je idealen verwerkelijk kunnen worden.

Als we ons voorstellen, hoe ontwricht onze productie, onze handel, ons verkeer is, dan is het hier wel te begrijpen, dat er voor heel velen thans nog niet de juiste plaats beschikbaar is. Laat er voor veel groepen een surplus aan werkkrachten zijn, aan den anderen kant is er een schreeuwend tekort, speciaal in den land- en tuinbouw. De radiotoespraak van onzen Min. Pres. heeft deze situatie nog eens nadrukkelijk beklemtoond. Hiervan moeten onze jongens worden overtuigd voor zoover dit nodig blijkt. Ze moeten weten, dat ze na hun opduiken niet losgelaten worden, dat ze den achterstand in vakbewaamheid, het verlies aan vakroutine en zooveel dingen meer moeten herstellen, en dat ze hierbij mogen rekenen op de menschen van de organisatie, die hen gedurende de bezetting ook verzorgden.

Het is daarom ook verblijdend, dat we in het verslag van de eerste vergadering van het nieuwe bestuur van de Stichting, opgenomen in ons Mededeelingenblad Nummer 52 van 13 Juli, gelezen hebben, dat een commissie in het leven geroepen is tot vorming en versnelde opleiding van jonge menschen, die tengevolge van den oorlog een achterstand hebben in te halen, en zich tevens tot taak zal stellen, jonge arbeidskrachten in het bedrijfsleven te plaatsen. Arbeidsbemiddeling en herscholing zijn zoo heel noodzakelijk! Nu reeds kan er in eigen kring iets gedaan worden. Maar de herscholing is voor de toekomst en vandaag den dag worden er akkers omgeploegd omdat het onkruid het koren verstikt, worden koeien droog gezet en valt de overrijpe graankorrel uit de aar! Volksvoedsel gaat verloren! En dat mag niet! Daarom moeten alle jongens en ouderen, die hun bestemming nog niet kunnen bereiken, de handen uit de mouwen steken en helpen aan het herstel van ons geteisterd Vaderland. En dat doen de flinke kerels ook, en elke morgen rukken er in Groningen nu al twee legerauto's uit, volgeladen met arbeidsvrijwilligers. Ze gaan pootaardappelen rooien nu, voor export, dus vestiging van koopkracht in het buitenland, dus invoer van materiaal en grondstoffen, dus bedrijfsleven en vraag naar arbeidskrachten.

Nu is er een werkboekje ontworpen, waarin moet worden aangeteekend wat een onderduiker of illegaal werker van dag tot dag doet. Dit boekje wordt na aankondiging in de pers beschikbaar gesteld op de L.O.-bur. De reeds geregistreerde gegevens worden overgenomen op de eerste bladzij. Met dit boekje in zijn zak gaat de houder op stap en hij pakt van uur tot uur aan wat voor de hand ligt te doen, niet kieskeurig, maar met de overtuiging, dat hij met elk karweitje zijn dienst vervult in de groote taak van den opbouw van ons land. Zoo bouwt hij mee aan de herrijving. Zoo gewent hij zich aan geregeld werken en zoo verwerft hij een diploma, een diploma voor zijn karakter en straks vindt hij een werkgever, die speciaal op het bezit van dit diploma prijs stelt.

Jong Nederland pakt daadwerkelijk aan!

Aan alle Prov. leiders is een exemplaar van het werkboekje toegezonden. Inlichtingen worden gaarne versterkt door Harry, directeur van de Arbeidsbemiddeling van L.O., N.V.H., Gebouw Pictura, St. Walburgstraat 1, Groningen. Kr.

H. J. Koersen en Zonen—Amsterdam.